

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10Csp/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200974
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818200974.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinom Kopinom, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovanej: Z. J., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. Y. L., Z. J. XXXX/X, o zaplatenie 29.411,95 € s prísl. t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 25.875,45 € do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu vo výške 29.411,05 € a nahradiť mu trovy súdneho konania. Žalovaná suma mala pozostávať z nasledovných čiastkových nárokov: - istiny vo výške 24.937,66 €. Istina v tejto výške predstavuje výšku istiny ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. - nezaplatených 6,59 % p.a. úrokov za úver vo výške 2.890,99 €. Táto suma predstavuje nezaplatené 6,59 % p. a. úroky za úver zo sumy 25.000,- € do 17.8.2015 vo výške 1.097,79 € a nezaplatené 6,59 % p. a. úroky za úver zo sumy 24.937,66 € od 18.8.2015 do 19.9.2016 vo výške 1.793,20 €; - nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 140,- €; - nezaplatených 5,05 % p. a. úrokov z omeškania vo výške 1.442,40 €. Táto suma predstavuje nezaplatené 5,05 % p. a. úroky z omeškania zo sumy 26.175,45 € od 18.8.2015 do 19.9.2016.

2. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovaným K. J., Y.. XX.XX.XXXX, E. Z. J. XXXX/X, XXX XX G. Y. L. (ďalej iba „Dlžník“) dňa 18.03.2013 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „Úverová zmluva“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovanej ako Spoludlžníkovi a jej manželovi - Dlžníkovi ako solidárnym dlžníkom medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 25.000,- €. Finančné prostriedky boli poskytnuté v častiach, a to dňa 22.03.2013, dňa 16.04.2013 a dňa 23.04.2013. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. Úverovej zmluvy žalobca za spracovanie úveru žalovanému a Dlžníkovi účtoval poplatok, ktorý bol splatný pri prvej výplate medziúveru, takže celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o tento poplatok vo výške 300,- €. Úroková sadzba úrokov za úver bola Úverovou zmluvou dohodnutá v sadzbe 3,59 % p.a. na obdobie prvého roku od poskytnutia úveru a po uplynutí prvého roku v sadzbe 6,59 % p. a. Nakoľko sa úroky za medziúver vypočítavali z výšky vyplateného úveru, boli zo strany žalobcu účtované od 22.03.2013 úroky za úver v sadzbe 3,59 % p. a. zo sumy 15.172,33 €, od 17.04.2013 úroky za úver v sadzbe 3,59 % p. a. zo sumy 20.300,- €, od 23.04.2013 úroky za úver v sadzbe 3,59 % p. a. zo sumy 25.000,- € a od 01.04.2014 úroky za úver v sadzbe 6,59 % p. a. zo sumy 25.000,- €. V zmysle Čl. V.

bod 5.2. Úverovej zmluvy sa žalovaný a Dlžník zaviazali splácať úver počas prvého roku od poskytnutia úveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 117,75 € a po uplynutí prvého roku pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 180,25 €. Splátky vo výške 117,75 € určené pre splácanie počas prvého roku od poskytnutia úveru pozostávali zo splátky 3,59 % p. a. úroku za medziúver vo výške 74,80 €, splátky poplatku za poistenie úveru vo výške 10,- € a vkladu na konto sporenia vo výške 32,95 €. Splátky vo výške 180,25 € určené pre splácanie po uplynutí prvého roku pozostávali zo splátky 6,59 % p. a. úroku za medziúver vo výške 137,30 €, splátky poplatku za poistenie úveru vo výške 10,- € a vkladu na konto sporenia vo výške 32,95 €. Jednotlivé splátky boli splatné do 15. dňa v mesiaci. V zmysle Čl. V. bod 5.3. Zmluvy sa jednotlivé nároky z mesačných splátok uspokojovali v poradí úroky za medziúver, poplatok za poistenie a vklady na konto sporenia. Z uvedeného dôvodu boli do mesiaca 06/2014 z vkladu na konto medziúveru uhradené splatné úroky za úver a prípadná zvyšná časť bola preúčtovaná na konto sporenia ako splátka poplatku za poistenie a vkladu na konto sporenia predpísaného Úverovou zmluvou. Od 01.07.2014 boli z dôvodu zmeny nastavenia interného bankového systému žalobcu poplatky za poistenie namiesto na konto sporenia účtované na konto medziúveru, z uvedeného dôvodu boli od mesiaca 07/2014 z vkladu na konto medziúveru uhradené úroky za úver a poplatky za poistenie a prípadná zvyšná časť bola preúčtovaná na konto sporenia ako vklad predpísaný Úverovou zmluvou. Nakoľko žalovaný porušil zmluvne dohodnuté podmienky, listom zo dňa 06.07.2015 žalobca upozornil žalovaného, že je v omeškaní a vyzval ju na doplatenie omeškaných splátok. Zároveň ju informoval, že v prípade nedoplatenia omeškaných splátok má žalobca právo požadovať zaplatenie zostatku dlhu jednorázovo, pred dohodnutou dobou splatnosti. Výzva bola žalovanej doručená dňa 09.07.2015. Nakoľko žalovaná omeškané splátky nedoplatila, vyhlásil dňa 17.08.2015 žalobca mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobca zúčtoval nasporené prostriedky na konte sporenia s kontom medziúveru. Na konte sporenia ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bola nasporená suma 62,34 €, ktorá bola zúčtovaná s kontom medziúveru, pričom toto zúčtovanie bolo započítané na istinu úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (17.08.2015) bola výška dlhu žalovaného voči žalobcovi 26.415,45 €, pričom pozostávala z: - istiny vo výške 24.937,66 €. Istina v tejto výške predstavuje rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru (25.000,- €) a zúčtovaním s kontom sporenia pri mimoriadnej splatnosti (62,34 €), - nezaplatených 6,59 % p. a. úrokov za úver vo výške 1.097,79 €, - nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 140,- €. Táto suma predstavuje poplatky za poistenie úveru za obdobie 07/2014 - 08/2015; - nezaplatených ostatných poplatkov vo výške 240,- €. Táto suma predstavuje všetky poplatky za 1. upomienky, poplatky za 2. upomienky, poplatky za predžalobné upomienky a poplatky za individuálne riešenie omeškania, účtované na konto medziúveru. Nakoľko vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru zmluva nezaniká, úročí žalobca istinu (24.937,66 €) po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dohodnutým úrokom za úver v sadzbe 6,59 % p. a. V súlade s čl. IX. bod 9.3. Úverovej zmluvy, odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania z celkového dlhu žalovaných ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (26.415,45 €) v sadzbe 5,05 % p. a. (k prvému dňu omeškania žalovaných bola sadzba ECB 0,05 %). Nakoľko si žalobca voči žalovanému neuplatňuje nárok na zaplatenie poplatkov (vo výške 240,- € ku dňu vyhlásenia splatnosti), uplatňuje si žalobca úrok z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti iba zo sumy 26.175,45 € (dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti po odpočítaní nezaplatených, neuplatňovaných poplatkov).

3. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 12.09.2016, pod sp. zn. 4K/34/2016, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 19.09.2016 bol na majetok Dlžníka (žalobca tým zrejme myslí K. J., hoci ho nikde v žalobe nemenuje) vyhlásený konkurz.

4. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila tak, že navrhla žalobu zamietnuť. Uviedla, že žaloba nie je podpísaná spôsobom, ktorý predpokladá výpis z obchodného registra žalobcu. V prílohe k žalobe nie je doložená listina, ktorá oprávňuje osobu uvedenú na žalobe podpísať žalobu. Nikde nie je priložené poverenie, splnomocnenie, plnomocenstvo a nič podobné. Uviedla, že žaloba bola podaná dňa 3.4.2018 a úverová zmluva bola podpísaná dňa 18.03.2013. Jednotlivé splátky mali byť plnené v prospech žalobcu v mesačných splátkach, a to tak, že splatnosť jednotlivých splátok nastala priebežne, ku 15. dňu v mesiaci. Vzniesla námietku premlčania vo vzťahu k sume vo výške, ktorá predstavuje súčet všetkých mesačných splátok, ktorých splatnosť nastala do dňa 15.03.2015. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru neznamená, že splátky spolu s príslušenstvom splatné do 15.03.2015 nie sú premlčané. Súd by mal na premlčanie v tomto konaní ako konaní so spotrebiteľom prihliadať ex off. Vo veci jej manžela, ktorý je dlžníkom na základe rovnakej úverovej zmluvy, prebieha na Okresnom súde v Prešove konkurzné konanie. Má vedomosť, že Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. doručila pohľadávku aj do tam

vedeného súdneho konania. Má zato, že vo veci je preto táto prekážka začatého súdneho konania. Poslanie prihlášky do konkurzu ako súdneho konania, má rovnaké účinky ako uplatnenie na súde, preto by mal súd toto konanie zastaviť pre prekážku začatej veci. Správca v manželovej konkurznej veci ako ani konkurzný súd ešte konanie neukončili, a preto prekážka začatej veci stále existuje. Uviedla, že všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sú spísané minimálnou veľkosťou písma, čo predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobca sa preto nemôže domáhať zaplataenia úrokov a poplatkov. Zmluva taktiež v bode 10.23 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, 10-ročná premlčacia lehota spôsobuje značnú nerovnováhu v povinnostiach dlžníka oproti právam žalobcu. Úverová zmluva obsahuje celú jednu stranu A4 o možnostiach žalobcu odstúpiť od zmluvy o úvere, avšak dlžníci toto právo nemajú takmer vôbec. Spôsobuje to nevyváženosť práv zmluvných strán, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Počas doby trvania úveru bol menený bankový systém žalobcu, čím sa preúčtovanie splátok stalo zmätočným, pritom jednostranné oprávnenie žalobcu meniť zmluvné podmienky na úkor dlžníkov predstavuje taktiež neprijateľnú zmluvnú podmienku. Všeobecné podmienky obsahovali rozhodcovskú doložku, čo je tiež neprijateľná zmluvná podmienka. Pri úvere 25 tisíc eur považuje odplatu za úver vo výške vyše 41 tisíc eur za absolútne neprimeranú. Odplata je 2x vyššia ako samotný úver. Keďže zmluva obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok, žalobca nemôže žiadať zaplataenia úrokov a poplatkov.

5. Súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalobca, ani žalovaná. Na základe toho súd oboznámil na pojednávaní obsah žaloby, vyjadrení sporových strán a vykonal nasledovné listinné dôkazy: zmluva o úvere, všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, tarify sporenia pre fyzické osoby, sadzobník poplatkov pre fyzické osoby, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, doručenka, posledná výzva na úhradu, výpis z účtu odstúpeného medziúveru, výpis z účtu stavebného sporenia, výpis z Obchodného registra, poverenie.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný stav veci:

7. Na základe Zmluvy o úvere, uzavretej dňa 18.3.2013 medzi žalobcom, ako veriteľom a K. J., ako dlžníkom a žalovanou, ako spoludlžníkom, bol dlžníkovi a spoludlžníkovi poskytnutý spotrebiteľský medziúver na dobu určitú v sume 25.000,- €. Dohodnutá suma medziúveru bola dlžníkom vyplatená po častiach, spolu v sume 24.700,- €. Sumu 300,- € im žalobca zaúčtoval ako poplatok za spracovanie Zmluvy o medziúvere. Nakoľko žalovaná, ako aj jej manžel - dlžník - poskytnutý úver nesplácali riadne a včas, žalobca dňa 17.8.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bola na dlh z tejto úverovej zmluvy zúčtovaná nasporená suma na konte sporenia vo výške 62,34 €. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní úver žalobcovi nesplácali. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 12.9.2016, sp.zn. 4K/34/2016, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 19.9.2016 bol na majetok dlžníka, K. J., vyhlásený konkurz.

8. Na zistený skutkový stav veci súd aplikoval nasledovné právne normy:

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

11. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka).

12. Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v

neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

17. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

18. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

19. Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

20. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

21. Po aplikácii uvedených právnych noriem na zistený skutkový stav veci súd vec takto právne hodnotí:

22. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

23. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

24. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým

prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

25. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

26. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

27. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocio Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmé aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

28. Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

29. Súd vyhovel nároku v časti uplatnenej istiny pôžičky 25.000,- €, mínus 62,34 €, ktorá suma bola zúčtovaná z konta stavebného sporenia na konto mimoriadneho medziúveru, pričom i tento je súčasťou žalovaného nároku. Z tejto sumy ešte súd odpočítal sumu 300,- €, ktorú si podľa výpisu z úverového účtu žalobca účtoval ako poplatok za spracovanie stavebného úveru, resp. mimoriadneho medziúveru dňa 22.3.2013. Poplatok za spracovanie úveru nie je ekvivalentný výške vynaloženej námahy zo strany sporiteľne v prospech žalovanej, preto je jeho výška v rozpore s dobrými mravmi za tento úverový prípad, v rozpore so spotrebiteľským právom, nakoľko jednoznačne zvýhodňuje dodávateľa finančnej služby a ďalej umelo navyšuje jeho nárok, ktorý si uplatňuje. Poskytovanie stavebných úverov je bežným predmetom činnosti žalobcu, preto účtovanie poplatku v takejto výške za svoju bežnú činnosť nie je namieste.

30. V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „...Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky

nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

31. Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

32. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 01.01.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

33. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

34. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

35. Súd priznal žalobcovi ešte v bode III. na čl. 2 žaloby uplatnený vyčíslený úrok za úver vo výške 1.097,79 €, ktorý bol vyčíslený do dňa zosplatnenia, čiže do 17.8.2015 a priznal aj vyčíslené poplatky za poistenie do dňa zosplatnenia vo výške 140,- € za obdobie 7/2014 - 8/2015, pretože dohodnutou poistnou udalosťou bola smrť dlžníka (Čl. VIII., bod 8.6. Zmluvy o úvere), a takáto poistná udalosť nenastala, preto súd tento nárok priznal ako dôvodný.

36. Poslednú položku vyčíslených poplatkov 240,- € za upomienky a za individuálne riešenie omeškania si žalobca žalobou neuplatnil tak, ako tvrdí v závere bodu III. žaloby, ale nevyplýva to aj z petitu podanej žaloby; v petite podanej žaloby si tento nárok neuplatnil. Je možné konštatovať, že tieto poplatky si účtoval v rozpore so spotrebiteľským právom, ale súdnou žalobou si ich neuplatnil.

37. V celom tomto rozdiel súd priznal žalobcovi uplatnený nárok. Žalobca si neuplatnil nárok na úrok z omeškania po zosplatnení, čiže po 17.8.2015, v zmysle podanej žaloby, preto mu súd úrok z omeškania nepriznal.

38. Z ďalších nárokov, ktoré súd nepriznal, je dohodnutý úrok 6,59% po zosplatnení, t.j. po 18.8.2015, ktorý vyčíslil v sume 1.793,20 €, pretože okamžitým zosplatnením prestal žalobca poskytovať finančnú službu žalovanej.

39. Tiež mu nepriznal vyčíslený úrok z omeškania 5,05% vo výške 1.442,40 €, pretože ako vyplýva, je počítaný od 18.8.2015 do 19.9.2016, t.j. po okamžitom zosplatnení, ale tiež je vyčíslený aj z nekorektnej výšky istiny. Je tak z časti istiny, ktorú súd žalobcovi nepriznal a jednak aj z duplikovanej istiny navýšenej o dohodnuté úroky, preto ani v tejto časti súd žalobe nevyhovel. Ako súd uviedol, žalobca by mal nárok na úrok z omeškania po zosplatnení z priznanej sumy ako sankčný mechanizmus, ktorý po ňom nasleduje, ale petitom žaloby si ho neuplatnil.

40. K nepriznaniu dohodnutého úroku po okamžitom zosplatnení úveru súd ešte uvádza nasledovné:

41. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

42. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

43. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

44. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženi, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

45. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 17.8.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určení lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na úroky z úveru od 17.8.2015, pretože po vyhlásení mimoriadnej splatnosti nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súd v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014, rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 2Co/97/2019 zo dňa 23.10.2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. 10Csp/107/2017 zo dňa 13.11.2018, rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 5Co/69/2018 zo dňa 10.1.2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. 4Csp/76/2017 z 10.10.2017, atď. Od tejto ustálenej rozhodovacej praxe súdov súd nevidí dôvod sa odkloniť.

46. K námietke premlčania žalovanej, ktoré predniesla vo svojom vyjadrení k žalobe - súd konštatuje, že nárok nie je premlčaný, pretože k zosplatneniu došlo dňa 15.8.2015. Úver bol poskytnutý 18.3.2013, došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti vtedy ešte nepremľčaných splátok, pričom po vyhlásení okamžitej splatnosti neplynie samostatná premlčacia lehota pôvodným splátkam, nakoľko možnosť splácať úver pôvodnými splátkami zanikla, pretože došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti.

47. K námietke, že prebieha na konkurznom súde v Prešove konkurz spoludlžníka, a to manžela žalovanej K. J., a preto ide o prekážku začatej veci, preto by mal súd toto konanie zastaviť - súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú. Úverovou zmluvou o medziúvere boli obaja manželia, žalovaná a jej manžel zaviazaní solidárne, t.j. spoločne a nerozdielne, preto priebeh konkurzného konania, v ktorom si aj žalobca prihlásil svoju pohľadávku z tohto úveru nespôsobuje prekážku začatej veci, ktorá by mala zapríčiniť zastavenie konania v tejto veci. Súd konštatuje, že keďže ide o spoločne zaviazaných dlžníkov, v časti, v ktorej bude nárok uplatnený touto žalobou vyplývajúci z úverovej zmluvy o poskytnutí stavebného úveru č. XXXXXXXX X XX, ktorý je citovaný v tejto zmluve, uhradený K. J., ako dlžníkom, zanikne povinnosť žalovanej túto pohľadávku hradiť.

48. Ďalšie žalovanou namietané neprijateľné zmluvné podmienky, napr. že bol menený bankový systém žalobcu a pod., nie sú pre toto konanie relevantné, pretože žalobca žiaden z uplatnených nárokov neodôvodňoval alebo neopieral o tieto neprijateľné zmluvné podmienky, i keď súd sa stotožňuje so žalovanou, že o neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve ide. Možno tak konštatovať, že táto spotrebiteľská zmluva je len v predmetných častiach neprijateľných podmienok neplatná a v ostatných častiach je platná a žalobou uplatnený nárok nevyplýva z týchto neprijateľných podmienok.

49. Podľa §255 ods. 1 CSP, Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

50. Podľa ods. 2 CSP, Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. Podľa §262 ods. 1, 2 CSP, O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

52. V konaní je v prevažnej miere úspešný žalobca, preto má nárok na náhradu trov súdneho konania voči žalovanej, podľa miery svojho úspechu v tomto spore. V súlade s §262 ods. 2 tak o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.